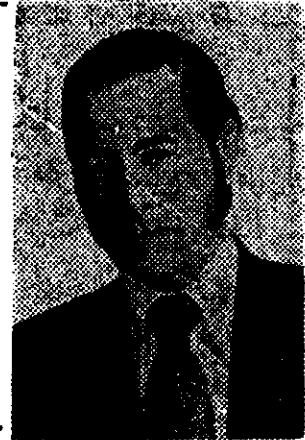

نگارش و ترجمه محمدرضا فیض مهدوی

وکیل دادگستری

قسمت دوم

(بقیه از شماره ۱۳۵-۱۳۴)

دگرگونی نوین در اصلاح زندانیان

مجرمین و اترگیت^۱

تحقیقات مارتین سن برای متیک که خود یکی از جرم‌شناسان است شگفتی بسیار نیاورد. او درباره شکست عقیده اصلاح زندانیان در اینجهت بیشتر نادرست است که میگوید.

«جنایت زائیده طبقات پائین اجتماع است.» و توضیح میدهد اگر جنایتکار فقط دارای شغلی بوده و سواد خواندن داشته باشد و از نظر روانی دارای عیبی نباشد بزهکار نخواهد شد چنین کسی در اینصورت مانند یکی از افراد ما طبقه متوسط الحال جامعه است.» و حال آنکه مرتکبین جرم و اترگیت مردم تحصیل کرده و دارای روحی متعادل و مشاغلی حساس بوده‌اند. پس در این باره ماتاکنون در راه حل انحرافی از حقیقت گام برمیداشتیم. آقای متیک بکرات گفته بود که اگر یکنفر چینی-بند زن را در کارخانه چوب‌بری بگماریم بیشک در آخر جز یک چوب بر چیز دیگری از کار در نخواهد آمد. مؤسسه کمک^۲ باجاء قانون که هزینه‌های آنرا دولت کشورهای آمریکا میپردازد و وظیفه آن کاستن از میزان جرائم است. از سال ۱۹۶۷ تاکنون مبلغ ۲۱۳۰۰۰۰۰۰۰۰ دلار در راه پیشرفت و اصلاح زندانیان خرج کرده، مستر مارتین سن این مؤسسه را بباد انتقاد گرفته و میگوید اثر این طرحها تنها وعدو وعید است. او در انتقاد خود متذکر اینموضوع میشود که دلیل عدم پیشرفت نظریه اصلاح زندانیان آتموسفر مغرب اغلب زندانیان است که بهبود را غیر مقدور

- 1) Water Gate Criminal
- 2) Law en Forcement Assistance

(۳) در حدود ۹۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.

میکند. تحت شرایط انسانی بیرون از زندان مردم فرض میکنند که چنین طرحی قابل عمل است.

مقامات زندان‌ها نیز از تأثیر طرح برنامه‌های اصلاحی نا امید شده و بتدریج بطرح مارتین‌سن تسلیم میشوند. آنها باین اندیشه گرائیده‌اند که طرح اصلاح مجرمین از طریق زندان برای هیچکس عملی نیست. ورنون هوس‌رایت^۴ رئیس اتحادیه زندانبانان و مدیران زندان میگوید: «ما درگذشته با بیمیلی باین طرح نگرسته و امیدی بانجام آن نداشتیم. اما حالا بخوبی روشن شده که باید از اصلاح برخی از زندانیان بکلی قطع امید کرد. آنها مردمی کثیف و شریر و شیطان‌صفت هستند. تنها کاری که درباره آنها میتوان انجام داد اینستکه در را بروی آنها بسته و آنها را از اجتماع دور نگاهداریم.» این گفته واقعا شیره کاوشهای مستر مارتین‌سن است که میگوید: هیچگونه چاره همگانی برای زندانیان نمیتوان اندیشید و داروی مطلق برای آنها نمیتوان تجویز کرد. پاره‌ای از رهنمون‌ها پیشرفت محدودی دارد. و این موفقیت‌های نسبی گاهی باعتبار اینستکه درباره شخص معینی چنین اثری را گذاشته و زمانی بعلت آنستکه پاره‌ای از زندانیان خود دارای چنین تمایلی بوده و براه دلخواه قدم نهاده‌اند.

تمایل دنیای ما

نکته‌ای که پیش از همه مخالفین رویه اصلاح زندانیان را از پیشرفت این رویه نا امید داشته اعمال حداقل وسائل تنبیهی و بازدارنده درباره بزهکاران در این سیستم است. زیرا در این نظام از جمله وسائل اصلاحی بزهکاران تدابیر نارسای بهبود آنها در اجتماع خانوادگی و اندرزه‌های اولیه و آزادی آنها از زندان است که در هنگام انجام کار روزانه یا وقت رفتن بمدرسه بزندانیان آموزش داده میشود. و حال آنکه هیچیک از این تدابیر باندازه احکام زندان طولانی و خشن اثر بازدارنده در بزهکاران ندارد. مطالعات کار آزمودگان زندان در رویه اخیر هیچگونه اثر تخریبی در زندانیان نشان نداده است.

یکی از جهات مرجعه رویه اخیر کم خرج بودن آنست. اهمیت جهت اقتصادی موضوع بیشتر از اینجهت قابل ملاحظه است که در این روزها مدیران زندان با مسئله هزینه‌های کمرشکن سوخت و نگاهداری زندانیان سخت درگیراند. بموجب تخمینی که زده شده برای هر زندانی که با رویه سنتی اصلاح در زندان بسر میبرد درسال ده‌هزار دلار^۵ خرج میشود و قوف بنا درست بودن رویه اصلاحی اغلب از کاردانشان را سخت بر علیه آن برانگیخته و آنها را در مبارزه با بزهکاری و محدودیت آن راسخ‌تر داشته حتی عده‌ای از آزادیخواهان که اثر دفاع بدفرجام خود را از برنامه اصلاحی زندانیان دیده‌اند در روزگار ما از پایمردی خود بنحو قابل ملاحظه‌ای کاسته‌اند.

4) Mr. Vernon House Wright

۵) معادل ۶۷۴۰۰۰۰ ریال.

احکام شدید برای متخلفین و بزهکاران بعنف و در مورد تکرار با عبارات خشن و تند بیشتر طرفدار پیدا کرده چنانکه پرزیدنت فورد^۶ در پیامی که اخیراً اعلام شد (تابستان ۱۹۷۶) متذکر اینمعنی گردید. و خواهان یک برنامه دولتی برای در هم نوردیدن بساط بزهکاران حرفه‌ای شد. و مؤسسه تربیت قضائی آمریکا^۷ مأمور پایدار کردن وجوهی شد که برای انجام این طرح لازم است و دادستانها را در تمقیب و بدام انداختن کسانی که بزهکاری را پیشه خود قرار داده اند یاری میکند. آقای ریچارد^۸ ولد^۹ رئیس مؤسسه مزبور در این باره میگوید اینگونه بزهکاران بسختی دم بتله میدهند زیرا آنها خیلی زرنگ و بسیار کارآزموده هستند. و اگر ببند افتند با آزمودگی که در اثر آزمایشهای مستمر یافته‌اند گره‌ها را می‌گشایند و با لطائفی که در خلال احوال آموخته و اندوخته‌اند خود را از چنگال عدالت و دادگاهها میرهانند.

جیمز ک. ویلسن^۹ استاد دانشگاه هاروارد چنین عقیده دارد که آزمایش و آموزش را برای متخلفین هیچگاه نباید همپایه و معادل زندان دانست زیرا اندرز در معادله با زندان دارای مرتبه‌ای نازلتر است. او معتقد است متخلف هرچند برای مدت کوتاهی باشد باید طعم زندان را بچشد. او در مقام بحث در اندیشه خود میگوید با وجودیکه زندان عامل نیرومند بازدارنده‌ای برای بزه نیست ولی در میزان بزه اثری مستقیم دارد زیرا از عده بزهکارانی که در کوچه و بازار پرسه میزنند بیکاهد. بدیهی است این برخورد خشونت آمیز با بزهکاران خود بخود بتعداد محبوسین میافزاید زیرا عده بیشتری را راهی زندان میدارد. بدون اشتباه در برآورد عده زندانیان کشورهای متحده در سال ۱۹۸۵ ۲۴۰۰۰۰ تخمین زده میشود و این عدد بهیچوجه قابل مقایسه با آخرین آمار زندانیان کشور مزبور که ۲۰۴۰۰۰ نفر است نمیشود.

خیلی از مقامات زندان چنین میانکارند که افکار عمومی نمیداند ایستادگی خشونت‌آمیز در برابر متخلفین تا چه اندازه بر میزان هزینه زندان خواهد افزود ویلیام لیک^{۱۰} رئیس زندان کارولینای جنوبی^{۱۱} با حالت طنزآمیزی گفته: «ما در روش مماشات با بزهکاران نمیتوانیم از عهده مخارج آنها برآئیم.» پاره‌ای از افراطیون طرفداران خشونت با بزهکاران معتقدند که تمام قالبهای اصلاحی متخلفین را باید باتش کشید زیرا جز خراب کردن پول اثر دیگری بر آن مترتب نیست. ریموند پراکیونیر^{۱۲} رئیس سازمان اصلاح زندانیان کالیفرنیا در این باره چنین میگوید: «چیزی که آنها میگویند جز انباشتن زندانیان در یک انبار نیست. این

6) President Ford

7) L.E.A.A. Legal Educational Athority of America

8) Richard Velde

9) James Q. Wilson

10) William Leake

11) South Carolina.

12) Raymond Procnier

انگاره جز خشونت و شورش و بلوا بهره دیگری ندارد.» پاره‌ای در چکاچاک برخورد عقاید و برای مقابله با مخالفین سیستم اصلاحی زندانیان بر این عقیده‌اند که دیوار زندانها را باید منهدم و لفظ زندان را از فرهنگ انسانی باید معو کرد. برای هیچیک از طراحان افراطی جانبین نمیتوان امید کامیابی داشت. اما آنچه بنظر درست می‌آید اینستکه طرفداران اصلاحات تازه برای سلف خود تنها تا این اندازه حق‌قائلند که دوران آنها فرصتی بوده که افکار اصلاحی مورد نظر خود را بازمایش گذارند. ولی در زمان ماکه اندیشه‌های نوبمیدان عمل پا نهاده دیگر جایی برای دست بدست کردن و مجامله‌کاری باقی نیست. صفت ویژه اصلاح طلبان جدید اینستکه آنها از طبقه تحصیل کرده و دانشگاه دیده هستند نه از کسانیکه تنها باطی سلسله مراتب اداری بدان پایه رسیده و فاقد آزمودگیهای علمی و فنی باشند. اصلاح طلبان جدید موضوع را از دید تازه‌ای مورد بحث قرار داده و میگویند نفسی نظریه اصلاح بزهکاران در گذشته بدین منظور که تمام سیستم عدالت کیفری باید از نظر ملی آمریکا و با نظر وسیع علمی امروزی مورد کنکاش قرار گیرد.

معیارهای اصلاحی

از جمله تغییراتی که اصلاح طلبان جدید مطمح نظر دارند عبارت از ملاقاتهای تناسلی برای زندانیان و افزایش عناصر آزادی زن و کاهش گاردهای زندان تا بدین وسیله از هیجان زندانیان نسبت بنگهبانان کاسته شود و برقراری نوعی جیره نقدی برای زندانیان تخفیف یا معو آثار جرم از جرائم بدون مجنی علیه مانند بدمستی، فحشاء، قماربازی و استعمال مواد مخدر میباشد عده زیادی را عقیده بر اینستکه اینگونه مجرمین دادگاهها و زندانها را بیش از حد بخود مشغول و از انبوه خود انباشته‌اند در نتیجه موجب کندی کار دستگاه عدالت کیفری شده‌اند و بنابراین بهتر است برای برخورد با آنها خارج از سیستم کیفری فکر دیگری اندیشید.

مستر کارسن^{۱۳} حقوقدان معروف چنین عقیده دارد: «شاید اینموضوع بنظر مسخره آید که تمام مباحثات درباره اصلاح زندانیان که رویه‌ای انسانی در برخورد بموضوع فرض میشود آنها را بیشتر بر علیه معیارهای آدمیت بر میانگیزد.» چیزی که برای خبرگان از دید آتیه نظرات اصلاحی جدید قابل پیش‌بینی است آنکه ممکنست در این سیستم بزهکاران و متخلفین بیشتری شاید برای مدت زمان زیادتر راهی زندان شوند اما چنین کسانی در جایی با عده‌ای کمتر سروکار داشته و تحت شرائط منطقی‌تری بسر خواهند برد و برای آنها فرصت مناسبی دست خواهد داد تا موقع خود را بهتر درک کنند.

در صورتیکه اجتماع نظریه اصلاحی دیرین را درباره زندانیان تغییر دهد دانایان تمام پیش‌بینی‌های فوق را قابل حصول میدانند.

13) Mr. Carson

زندان ویاناسوم ۱۴

اگر ساختمان زندان مرکز اصلاح ویاناسوم را چیزی غیر از زندان بدانیم از حقیقت پر دور نرفته‌ایم. زیرا در آن نه پنجره‌ای با میله آهنی، نه برجهای محافظ، نه سیم‌خاردار و نه نورافکنهای خیره‌کننده بچشم می‌خورد بروی در جایگاههای زندانیان قفل دیده می‌شود اما کلید در جیب زندانبان است که در وقت استراحت از آن استفاده می‌کنند.

ویاناسوم یک مؤسسه تجربی «زندان بدون دیوار» است که بر بنیان «اجتماع ترکیبی» قرار دارد. منظور اساسی اینستکه ساکنان آن بدخواه خوشتن را برای ورود مجدد با اجتماع آزاد آماده دارند. طرح این زندان چنان ریخته شده که بدون وجود هرگونه خشونت‌های زندانی در محیط آن از هر جای دیگر کشورهای متحده آمریکا خود را دارای امنیت بیشتری احساس می‌کند. اما ویاناسوم یک اردوگاه پیش‌آهنکی نیست بلکه جانیان متجاوزین بناموس و دزدان مسلح در آنجا زندگی می‌کنند. هر یک از زندانیان آن در دیگر زندان‌های ایلینویز پیش از آنکه به ویانا منتقل شود برای خود نصاب‌هایی دارد. عامل اصلی وضع هر یک از زندانیان طرز تلقی زندان درباره آنها است؛ ارجحیت با افرادی است که حد ازیدیزه‌ها را از لحاظ کیفیت مرتکب شده باشد بزهکاران مستمر چندان مورد نظر قرار ندارند.

ساکنین این زندان پانصد نفرند که تنها ۲۸ نفر آنها زنان و بقیه مردند. آنها در سه هزار و پانصد جریب زمین خوش منظره با آب جاری زندگی می‌کنند. اغلب اوقات آنها در مجموعه‌ای از ساختمانهای تازه آجری می‌گذرد. این مجموعه بیشبامت بیک دهکده کوچک مجهز بکتابخانه، سلمانی و میدان عمومی نیست. زندگی شخصی آنها گلچینی از برنامه‌های تربیتی حرفه‌ای و تفریحی است. آنها می‌توانند بمدرسه بروند یا آرایشگری و فنون زیبایی بیاموزند یا بنائی و جوشکاری فرا گیرند یا بطرز کار ماشینهای خودکار آشنائی بیابند و بطراحی سرگرم شوند.

تنیس و شنا:

هنگامی که وقت آزاد دارند میتوانند تنیس بازی کنند یا بشنا اشتغال ورزند و یا توپ گلف را بحرکت درآورند. لباسهای عادی و رویه دقیق آنها هیچگونه وجه تمایزی بین آنها وعده بیشمار که از ولایات دور و نزدیک برای دیدن بانجا می‌آیند باقی نمیگذارد. حتی در برخورد استمدادات آنها با یکدیگر فرقی مشهود نیست. این هم آهنکی و مطبوعیت ممکنست ویاناسوم را بشکل یک گردشگاه بیرون شهر درآورد. اما تمام عناصری که برای یک زندان کامل‌العیار لازمست در آنجا جمع مییاشد از قبیل نبودن آزادی، جدائی از دوستان و اجبار بانجام آنچه بانها گفته میشود.

(بقیه دارد)